NITO

Kunnskapsdepartementet 10.10.2022

Vår ref. Marianne Bevum Deres ref. 22/3062-

Høring - Grunnlag for ny universitets- og høyskolelov

NITO - Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon er Norges største organisasjon for ingeniører og teknologer med 100 000 medlemmer. Om lag 1000 av disse er tilknyttet universitets- og høgskolesektoren som ansatte og 13 000 som studenter.

2. Vurdering og sensur

NITO støtter departementets forslag i kap 2.4 om å endre kravet om to sensorer i alle fag.

Ut fra studentenes perspektiv ville kravet om to sensorer vært en viktig styrkning av vurderingsordningene og studentenes rettssikkerhet. Hensynet til at studentene får riktig sensur er av stor betydning. Samtidig er risikoen for utilsiktede konsekvenser av to sensorer på alle eksamener betydelig, fordi en slik ordning er svært ressurskrevende. Det er en fare for at UH-institusjoner vil respondere på innføringen av to-sensorordningen ved å gå over til mindre ressurskrevende vurderingsordninger. Dette kan totalt sett svekke kvaliteten i høyere utdanning og fjerne gevinsten ved å kreve to sensorer ved alle eksamener.

NITO mener det bør pålegges tiltak (f.eks. lydopptak som slettes innen en gitt dato) for å skape klageadgang ved muntlige eksamener og andre arbeider som i dag ikke er gjenprøvbare. Et slikt tiltak kan eventuelt først innføres for større arbeider med krav til fordypning og selvstendighet og emner som utgjør 15 studiepoeng eller mer.

3. Midlertidige ansettelser

NITO mener §6-5 om midlertidig ansettelse i undervisnings- og forskerstillinger første og andre ledd må opprettholdes.

Reduksjon av uønsket midlertidighet i alle sektorer er viktig. Men man må skille tydelig mellom midlertidighet og uønsket midlertidighet. Det er betydelig knapphet på en rekke typer kompetanse og ofte krevende for UH-sektoren å få tak i en del kompetanse. Dette kan øke utfordringene til fagmiljøene med å rekruttere kvalifiserte søkere.

NITO støtter ikke forslaget om å oppheve § 6-6 Særregler for visse typer bistillinger
Ansatte i professor II stillinger har kompetanse som er viktig for de enkelte utdanningene. Midlertidige ansettelser i bistillinger er også viktige for å utvikle nye forskningsområder og utvikle internasjonalt

forskningssamarbeid. De som har disse stillingene har normalt en 100% stilling i annen virksomhet, og bidrar med viktig kompetanse inn i særlig undervisning med denne bakgrunnen.
NITO mener at avlønning og andre rettigheter for alle disse må skje innenfor Hovedtariffavtalen.

§ 6-4 om åremål bør beholdes som i dag.
Om noe bør ses på i denne paragrafen er det g) vitenskapelig assistent. Denne ser vi at sektoren har utfordringer med å bruke korrekt. Når masterstudenter er ferdig med en mastergrad er de kvalifisert for en stipendiatstilling. Vi stiller spørsmål ved behovet for en mellomstilling mellom disse to stillingene. Vi ser ofte at stillinger som vitenskapelig assistent blir brukt til å ansette midlertidig med arbeidsoppgaver som burde vært administrative eller tekniske stillinger, ofte med stor andel faste oppgaver.

4. Nedleggelse av studiesteder og avvikling av sentrale profesjonsfag

NITO støtter ikke forslaget om å fastsette at nedleggelse av studiesteder og avvikling av sentrale profesjonsfag med stor regional betydning skal avgjøres av Kongen i statsråd.

Universiteter og høyskoler i Norge skal ha stor grad av autonomi, og institusjonene skal selv ha ansvaret for opprettelse, nedleggelse og organiseringen av studier. Regjeringen bør finne andre virkemidler, gjennom styringsdialog og bevilgninger, for å sikre at studiesteder og sentrale profesjonsfag med stor regional betydning opprettholdes.

Vi mener departementets forslag ikke tar tilstrekkelig høyde for nyansene som ligger i UH-institusjonenes muligheter for å legge ned et studiested, men tilby desentraliserte utdanninger der. Dette skjer også i realiteten med studiesteder som formelt sett opprettholdes, men i økende grad driftes som desentralisert utdanning.

5. Felles klagenemnd

NITO støtter ikke forslaget om en lengre klagefrist i Universitets- og høyskoleloven enn i forvaltningsloven.

NITO er bekymret for manglende kapasitet i felles klagenemnd og mener departementet må tilføre denne ressurser eller finne andre tiltak for å avlaste instansen. Det innebærer at vi primært støtter Alternativ 1, å videreføre gjeldende regler.

6. Opptak

NITO støtter forslaget om en ny og tydeligere hjemmel for forskriftsbestemmelser om positiv særbehandling ved opptak til studier.

Adgang til å gi positiv særbehandling som f.eks. kjønnspoeng ved opptak kan være et godt virkemiddel for å jevne ut forskjeller som vil kunne være en stor utfordring for samfunnet.

Institusjonene må sikre en gjennomsiktig og velfundert bruk av dette virkemiddelet der resultatene synliggjøres. I tillegg bør UH-institusjoner som benytter positiv særbehandling ha sterke krav til også å satse på andre tiltak for å styrke rekrutteringen. Det bør gjennomgås om særbehandling er hensiktsmessig, og eventuelt under hvilke omstendigheter, eller om andre rekrutteringstiltak hadde hatt en mer positiv virkning.

7. Norsk som fagspråk
NITO er enig i at norsk bør styrkes som fagspråk i Norge, men det er også ofte relevant med andre fagspråk og undervisningsspråk. I visse fag kan det norske fagspråket være mangelfullt, eller de ansatte kan i liten grad norsk. Engelsk vil være et viktig supplement i utdanninger der det norsk ikke er det ledende språket eller det er få ledende norskspråklige publiseringskanaler. NITO mener et krav om norsk og samisk fagspråk kan gå utover akademisk frihet og mener dette bør belyses nærmere.

8. Fusk
NITO støtter departementets vurderinger om ikke å definere fusk i loven.

10. Tilsyn med kvalitetsarbeid i utdanningen mv.
NITO støtter departementets forslag i 10.4. om en egen bestemmelse om tilsyn i universitets- og høyskoleloven med de grunnleggende premissene for NOKUTs tilsyn.

NITO ønsker i tillegg at departementet vurderer om NOKUT kan få en nasjonal tilsynsrolle med læringsmiljø. Læringsmiljø er sterkt regulert i lovverket og av stor betydning for studentene. Imidlertid opplever mange studenter at det fysiske og psykososiale læringsmiljøet ikke er bra nok. NOKUT, eller en annen instans, bør få et oppdrag med å undersøke institusjonenes læringsmiljø og rapportere dette. Dette kan tydeliggjøre utfordringer med inneklima, universell utforming og lignende på en bedre måte enn i dag.

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Egil Thompson
Generalsekretær